

Doorstart visietraject

In 2022 is in het januarinummer van Samenklank een artikel geplaatst over het missie- en visietraject. Het is indertijd begonnen met een discussie over het formuleren van een nieuwe missie. In een door de wijkkerkenraad gehouden vergadering is de missie als volgt geformuleerd:

Als geloofsgemeenschap proberen wij in Den Haag-Zuidwest Jezus te volgen door om te zien naar elkaar en open te staan voor alle mensen, die op onze weg komen (en verbinding met hen te zoeken). Wij viëren, leren en dienen om zo Gods heil zichtbaar te maken in onze tijd.

Vervolg

Mede op verzoek van de pastores is nadien nog eens gesproken over een vervolgtraject. Er is gekozen voor een gespreksronde onder de gemeenteleden. Per locatie zouden een of meer gesprekken moeten worden gehouden. Dit is fase II geworden. Eerst is toch ook gekozen om interviews te houden. Per locatie zouden ongeveer 25 gemeenteleden de gelegenheid krijgen te vertellen hoe zij over het kerk-zijn in Zuidwest dachten. Van de gesprekken zijn verslagen gemaakt.

Sandra den Hollander, Wietske Verkuyl en ook andere interviewers hebben de gemeenteleden bezocht en aan hen vragen voorgelegd. Er zijn voor elke locatie resultaten verzameld. Zoals de begeleider van de gespreksronde (Ria Keizer) het formuleerde: het zijn allemaal goudklompjes, doe er als kerkgemeenschap je voordeel mee en ga er serieus mee aan de slag.

Fase III

Dit najaar is door de wijkkerkenraad de 'oogst' besproken en groen licht gegeven voor het zetten van de volgende stap. De locatiecommissies is gevraagd kerkthema's te formuleren en de gesprekken met de gemeenteleden voor te bereiden. Een begeleidingsgroep zal binnenkort voor elke locatie een planning maken en de bijeenkomsten voorbereiden. Het is uitdrukkelijk de opzet de gemeenteleden aan het woord te laten en ook te kijken of met de resultaten verder kan worden gewerkt. Kerk-zijn met elkaar staat voorop.

Op basis van deze gesprekken en de resultaten van de interviews zal de wijkkerkenraad medio 2024 een besluit nemen om zo het kerk-zijn in de komende jaren vorm en inhoud te geven.

Richting(en)

Het is niet eenvoudig om nu een compleet beeld te geven van de oogst. Alle gespreksdeelnemers in de interviewronden hebben enthousiast gereageerd op de uitnodiging eens te praten over geloofszaken en het kerk-zijn in de 21e eeuw.

Abdijkerk

Voor de Abdijkerk zijn er inmiddels twee hoofdlijnen gekozen en zal in de komende tijd door de locatiecommissie ook worden bekeken hoe een en ander in praktijk kan worden gebracht. Er is uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor de 'gastvrijheid'. Gastvrij zijn betekent, dat iedereen welkom is en zich ook welkom moet weten. De kerk moet een plek worden waar mensen op adem kunnen komen en zij verhalen kunnen delen. Een tweede hoofdlijn is de aandacht voor de 'binnenkant van het geloof'. Dat wil zeggen: wat geloof ik eigenlijk (nog) en hoe kan ik mijn geloof verdiepen? Dit geldt voor oud en jong.

Bosbeskapel en Shalomkerk

Er zijn op basis van het interviewmateriaal drie gespreksonderwerpen geformuleerd waar een antwoord op kan worden gegeven:

1. Gesprek over het geloof: hoe versterken wij dat, hoe geven wij dat handen en voeten; hoe brengen wij dit onder woorden en wat geloven we?
2. Gesprek over inspiratiebronnen voor kerkdiensten (onder andere muziek, kunst, zingen, gebed).
3. Gesprek over de relatie tussen kerk en wijk: hoe zijn wij kerk in en voor de wijk?

Hoe verder?

Binnen elke weken zal de begeleidingscommissie een plan van aanpak maken en presenteren aan de wijkkerkenraad. Wanneer de locatie(commissie) voor een opzet van de gesprekken heeft gekozen, ontvangen de gemeenteleden een brief en worden zij uitgenodigd voor de bijeenkomst(en). Het is de bedoeling zoveel mogelijk reacties en meningen te verzamelen om verder te gaan.

Indertijd is het formuleren van de missie niet zo 'moeilijk' geweest, maar het zetten van volgende stappen kost tijd en energie. Vandaar dat pas in 2024 een volgende stap kan worden gezet: het is toch een doorstart.

Herberg

De kerk is van iedereen en voor iedereen. Het beeld van de 'kerk als herberg' is gebruikt door Jan Hendriks, die een boek met dit thema heeft geschreven. Mensen zijn er welkom en mogen met elkaar het geloof delen en vieren. De kerk heeft misschien in het verleden te veel naar binnen gekeken. Zij maakt deel uit van de maatschappij, die steeds verandert. Dit vraagt om bezinning op het geloof en de wijze waarop wij kerk willen zijn. Een brede bezinning op de toekomst in de wijk, maar ook in de stad is meer dan wenselijk. Kerkgebouwen moeten worden gesloten, de inkomsten dalen en de kosten stijgen. Ondanks deze zorgen, blijven wij vroom en vrolijk betrokken bij de mensen, die de Heer op onze weg brengt.

Over kerk-zijn mag ik graag dit lied van Huub Oosterhuis (lied 276 uit het Liedboek) zingen:

*Zomaar een dak boven wat hoofden,
deur die naar stilte open staat.
Muren van huid, ramen als ogen,
speurend naar hoop en dageraad.
Huis dat een levend lichaam wordt
als wij er binnen gaan
om recht voor God te staan.*

Hopelijk kan in een volgend nummer in 2024 weer een volgende stap worden gemeld.

Christiaan Scheen

Ga mee! Naar het kind in de stal

Toen ik nog een gewoon gemeentelid was in een Amsterdamse wijkkerk, werd er een keer een kerststal gebouwd in de voortuin van de kerk. Er was een activiteit bedacht rondom een levende kerststal. Met in de tuin een klein houten huisje waar als Jozef en Maria verklede gemeenteleden in konden zitten, een kleine houten kribbe waar op één avond zelfs heel even een echt baby'tje in lag te slapen, goed ingepakt in warme dekentjes en een aantal balen stro voor het echte schaap dat er ook bij stond. Ik herinner me dat dat schaap geleend was van een kinderboerderij uit de buurt. Een os en een ezel waren er niet. Wel een aantal vuurkorven. En aan de achterkant van de kerk, op de oever langs het water, zaten enkele

'herders' die met voorbijgangers in gesprek gingen. De wandeling werd afgesloten in het wijkgebouw om de hoek, waar vrijwilligers warme chocolademelk serveerden.

Je hoort vaker dat kerken – ook protestantse kerken – een levende kerststal bouwen in de dagen voorafgaand aan kerst, om het kerstverhaal ook voor niet gelovige of anders gelovige buurtgenoten aanschouwelijk te maken. De eerste die een levende kerststal heeft gebruikt bij de kerkelijke kerstviering, is Franciscus van Assisi. Hij wilde voor iedereen aanschouwelijk maken onder wat voor moeilijke omstandigheden het kerstkind ter wereld was gekomen. Dat was in zijn tijd behoorlijk controversieel. Overal werd Christus afgebeeld als rechter en redder: goddelijk en koninklijk. Dat Jezus Christus kon worden gezien als een klein en kwetsbaar kind, was in die tijd revolutionair. Franciscus moest dan ook toestemming vragen aan de paus. Hij had in die tijd al veel volgelingen, de paus wilde hem het liefst te vriend houden. Daarom stond hij de levende kerststal toe.

De os en de ezel

In een grot in het plaatsje Greccio droeg Franciscus met kerst de mis op, 's avonds in het donker. Er waren veel mensen en overal brandden fakkels. Franciscus' vriend en biograaf Thomas van Celano beschrijft het enthousiast als een heel bijzondere gebeurtenis. Op een fresco van Giotto in Assisi is te zien hoe Franciscus het kerstkindje uit de kribbe oppakt, onder toeziend oog van een os en een ezel. (Giotto schilderde het tafereel overigens niet in een grot, maar in een kerk.)

Die os en die ezel komen in het kerstevangelie niet voor, noch bij Matteüs (die over de wijzen uit het oosten vertelt), noch bij Lucas (die over de engelen en de herders vertelt). De os en de ezel zijn uit de profetie Jesaja naar het kerstverhaal komen lopen. Al in de vierde eeuw hebben de kerkvaders deze tekst uit Jesaja 1: 3 in verband gebracht met het kerstverhaal. 'Een rund herkent zijn meester, een ezel weet wie zijn voederbak vult, ...' Het is een aanklacht, waarbij de os en de ezel als voorbeelden van trouw worden genoemd. Twee lastdieren die eeuwenlang heel gebruikelijk waren in het gewone leven. De os, zo redeneerden de kerkvaders, is voor de joden een rein dier. De ezel is onrein. Samen staan ze voor Israël én de heidenen: beiden aanwezig bij de geboorte van de Vredevorst. In het Hebreeuws klinken de os en de ezel bij Jesaja als schor-w-chamor. Dat zou de etymologische achtergrond van ons woord schorriemorrie kunnen zijn. Eenvoudige mensen, gewone werklui, de trekos en de pakezel zijn de eerste aanwezigen bij de geboorte van het Christuskind. Dat sluit heel mooi aan bij de overtuiging van Franciscus dat het in de Bijbel vooral over heel gewone, eenvoudige mensen gaat en dat juist zij betrokken mogen worden bij het kerstkind.

Het kerstkind wordt voor ons allemaal geboren, maar vooral voor de mensen die normaal gezien achteraan staan. Daarom mogen de os en de ezel – het schorriemorrie – een mooie plek krijgen in de kerststal.

ds. Sara Dondorp

Nieuwe koster Abdijkerk

Op 1 oktober begon Jolanda Hoste als nieuwe koster van de Abdijkerk. Inmiddels heeft ze er ruim twee maanden op zitten: een goed moment om haar nader aan u voor te stellen en te vragen wat ze van het werk vindt.

Eerst dat voorstellen maar. 'Ik ben Jolanda, 54 jaar. Samen met mijn man heb ik een samengesteld gezin met vijf kinderen en drie kleinkinderen. Familie is voor mij heel belangrijk. We proberen echt één eenheid, één gezin, te zijn. Dat mijn zoon, de jongste, helemaal in Friesland woont is soms wel lastig, maar gelukkig woont de rest dichtbij. Qua werk heb ik eerst in een verpleeghuis gewerkt. Daarna ben ik aan de andere kant van het spectrum gaan werken, in de kraamzorg. Daar ben ik een tijdje vestigingsmanager geweest, totdat het moederbedrijf failliet ging en we moesten stoppen. Vervolgens heb ik in een hotel gewerkt, maar toen de coronaperiode aanbrak was ook dat moeilijk. Tijdens de pandemie heb ik bij de telefooncentrale van de GGD gewerkt en daar had ik ook weer aan de slag gekund toen de vacature voor koster op mijn pad kwam.'

In het diepe gegooid

Uiteindelijk is het dus het kosterschap geworden. Jolanda vertelt over de bijzondere manier waarop dat ging: haar man las de krant en kwam de vacature tegen. Hij las de gevraagde vaardigheden op, maar zonder de naam van de vacature of de locatie te noemen. 'Bij de meeste vaardigheden dacht ik: "Dat kan ik!" en bij een enkele: "Dat kan ik niet, maar wil ik wel leren." Toen mijn man zei dat het om de Abdijkerk ging, dacht ik eerst: "Ik ben niet echt een typische kerkganger, dan kan ik er toch niet gaan werken?!", maar later zag ik het toch wel zitten. Toen kreeg ik van Leo Hartman een rondleiding in de kerk. Ik wist dat het het oudste gebouw van Den Haag was, maar ik was helemaal overdonderd door de kerkzaal en het orgel. Daarna was ik nog enthousiaster en heb ik een brief geschreven. Maar nooit gedacht dat ik het zou worden. Dus toen Kees Ockhuysen uiteindelijk met die boodschap belde, was mijn eerste reactie: "Niet waar!" Maar wel dus. En omdat de nood hoog was, ben ik heel snel begonnen. Gelukkig hebben Leo, hulpkoster Fred Hoenderdos en Bep Bos en kerkrentmeester Louise Moerbeek me goed ingewerkt en kan ik ze ook nu nog vragen stellen.'

Vele handen maken licht werk

En nu zijn we dus alweer ruim twee maanden verder. Hoe vindt Jolanda het werk? 'Ik vind eigenlijk alles leuk en ga echt met plezier naar mijn werk. De werkzaamheden zijn niet zwaar, maar wel heel breed. Het ene moment ben ik aan het schoonmaken of leg ik nieuwe kledjes op de tafels, op een ander moment vervang ik de kaarsen van de kroonluchters, ondertussen denk ik: "Is de buitendeur eigenlijk wel dicht?", dan belt er weer iemand om een uitvaart te plannen. En alleen al op zondagochtend: de lichten en het kaarsje bij de gedachtenis aandoen, glazen water klaarzetten, de nooduitgang open doen, de zaal controleren, koffie zetten en ga zo maar door.' En hoe is het contact met de gemeenteleden van de Abdijkerk? 'Het verbaasde me dat er nog zoveel vrijwilligers zijn in deze tijd. Veel gaat vanzelf. Bij de inloopochtend bijvoorbeeld zetten mensen zelf koffie en na afloop ruimen ze de afwas op. Er zijn echt zoveel mensen die werken met veel enthousiasme en liefde. Ik ben heel warm onthaald. Wat ik doe vind ik heel gewoon, maar ik krijg veel bedankjes en complimenten. Ik voel me echt gewaardeerd.' Dat lijkt inderdaad de algemene mening te zijn na deze eerste twee maanden. We hopen dat Jolanda nog lang in de Abdijkerk actief blijft!

Jantine Wignand